

629.

Na osnovu člana 13 st. 2 i 3 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu ("Službeni list CG", broj 34/14), Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je

PRAVILNIK O MJERAMA ZAŠTITE PRILIKOM RUČNOG PRENOŠENJA TERETA*

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se mjere zaštite koje poslodavac treba da obezbijedi prilikom ručnog prenošenja tereta kada postoji rizik od nastanka povrede leđnog dijela tijela (u daljem tekstu: leđa) zaposlenog.

Član 2

Ručno prenošenje tereta, u smislu ovog pravilnika, predstavlja svako prenošenje ili pridržavanje tereta mase veće od tri kilograma od strane jednog ili više zaposlenih, uključujući podizanje, spuštanje, guranje, vučenje, nošenje ili pomjeranje tereta prilikom kojeg, usljed njegovih karakteristika ili nepovoljnih ergonomskih uslova, postoji rizik naročito od nastanka povrede leđa zaposlenog.

Član 3

Poslodavac treba da obezbijedi mjere zaštite ili da upotrebljava odgovarajuća sredstva za rad, a naročito sredstva na mehanizovani pogon, kako bi se izbjeglo ručno prenošenje tereta.

U slučajevima kada nije moguće da se izbjegne ručno prenošenje tereta, poslodavac treba da preduzme mjere zaštite, koristi odgovarajuća sredstva za rad ili da obezbijedi zaposlenom upotrebu sredstava za rad kojima se otklanjaju ili smanjuju faktori rizika odnosno individualni faktori rizika od nastanka povrede leđa.

Faktori rizika i individualni faktori rizika dati su u prilogima br. 1 i 2, koji čine sastavni dio ovog pravilnika.

Član 4

U slučaju kada ručno prenošenje tereta nije moguće da se izbjegne, poslodavac treba da organizuje obavljanje rada na bezbjedan i zdrav način, i da:

- procijeni, ukoliko je to moguće, prije početka obavljanja rada, bezbjednosne i zdravstvene uslove na radu prema vrsti rada, uzimajući u obzir karakteristike tereta iz Priloga broj 1 ovog pravilnika;

- sprovođenjem mjera zaštite otkloni ili smanji rizik od nastanka povrede leđa zaposlenog, uzimajući u obzir karakteristike radnog mjesta i radne sredine, kao i zahtjeve koji se javljaju prilikom obavljanja poslova iz Priloga broj 1 ovog pravilnika.

Poslodavac treba da, radi procjene bezbjednosnih i zdravstvenih uslova na radu i sprovođenja mjera zaštite, obezbijedi procjenu rizika na radnom mjestu i u radnoj sredini na kojima ručno prenošenje tereta ne može da se izbjegne, uzimajući u obzir faktore rizika iz Priloga broj 1 ovog pravilnika.

Član 5

U slučaju kada ručno prenošenje tereta ne može da se izbjegne, poslodavac treba da organizuje obavljanje poslova tako da kumulativna masa tereta koji zaposleni ručno podiže i nosi ne prelazi odgovarajuću vrijednost utvrđenu u tački 3. Priloga broj 2 ovog pravilnika.

Kumulativna masa tereta koji podižu i nose žene ne smije da bude veća od 4.000 kg u toku osmočasovnog radnog vremena.

Poslodavac treba da, u slučaju kada ručno prenošenje tereta ne može da se izbjegne, organizuje obavljanje rada tako da trudnice, porodilje i dojilje ručno ne prenose teret.

Član 6

Radni proces treba da bude prilagođen starosti, polu, fizičkim i psihičkim mogućnostima zaposlenog iz Priloga broj 2 ovog pravilnika.

Član 7

Poslodavac treba da zaposlenom ili predstavniku zaposlenih pruža sve informacije koje se odnose na mjere zaštite koje se preduzimaju u cilju ostvarivanja bezbjednosnih i zdravstvenih uslova za rad prilikom ručnog prenošenja tereta i da ga u toku osposobljavanja za bezbjedan rad upozna sa pravilnim ručnim prenošenjem tereta i vrstama rizika koji mogu da se pojave na radnom mjestu i u radnoj sredini.

Informacije naročito treba da sadrže podatke koji se odnose na masu tereta i težište najteže strane tereta kod ekscentričnih tereta.

Član 8

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 170-38/15-5

Podgorica, 3. juna 2015. godine.

Ministar,
Zorica Kovačević, s.r.

* U ovaj pravilnik prenesena je Direktiva Savjeta 90/269/EEZ od 29. maja 1990. godine o minimalnim zahtjevima za zaštitu i zdravlje na radu pri ručnom prenošenju tereta.

Prilog broj 1 FAKTORI RIZIKA

1. Karakteristike tereta

Prilikom ručnog prenošenja tereta postoji rizik naročito od nastanka povrede leđa zaposlenog, ako je teret:

- suviše težak ili velik;
- nepravilnog oblika ili ga je teško prihvatiti;
- nestabilan ili se njegov sadržaj pomjera;
- postavljen na način koji zahtijeva da se teret drži ili prenosi na udaljenosti od tijela ili tako da zahtijeva savijanje ili uvijanje tijela;
- takvog oblika ili sastava da postoji rizik od nastanka povrede na radu, naročito u slučaju sudara ili udara.

2. Potreban fizički napor

Prilikom ručnog prenošenja tereta postoji rizik naročito od nastanka povrede leđa zaposlenog, ako potreban fizički napor:

- je suviše velik;
- se samo postiže uvijanjem tijela;
- nastaje kao posljedica iznenadnog pomjeranja tereta;
- je učinjen sa tijelom u nestabilnom položaju.

3. Karakteristike radnog mjesta i radne sredine

Karakteristike radnog mjesta i radne sredine naročito mogu da povećaju rizik od nastanka povrede leđa zaposlenog, ako:

- nema dovoljno prostora za obavljanje poslova, posebno ukoliko je visina prostora nedovoljna;
- su podovi ili radne površine neravni zbog čega postoji opasnost od spoticanja ili su klizavi u odnosu na obuću koju zaposleni koristi;
- radno mjesto i radna sredina onemogućavaju bezbjedan položaj tereta u odnosu na tijelo zaposlenog ili položaj tijela zaposlenog;
- postoje razlike u nivoima poda ili radne površine usljed čega se ručno prenošenje tereta vrši na različitim visinama;
- su podovi ili radne površine nestabilne;
- su uslovi radnog mjesta i radne sredine neodgovarajući (temperatura, vlažnost vazduha, ventilacija).

4. Zahtjevi koji se javljaju prilikom obavljanja poslova

Prilikom ručnog prenošenja tereta postoji rizik naročito od nastanka povrede leđa zaposlenog, ako se javljaju jedan ili više sljedećih zahtjeva:

- suviše učestao ili produžen fizički napor koji posebno opterećuje leđa;
- nedovoljan odmor ili vrijeme oporavka;
- prekomjerna udaljenost kod podizanja, spuštanja ili prenošenja;
- brzina rada koju zahtijeva obavljanje poslova, a na koju zaposleni ne može da utiče.

Prilog broj 2 INDIVIDUALNI FAKTORI RIZIKA

1. Prilikom ručnog prenošenja tereta postoji rizik naročito od nastanka povrede leđa zaposlenog, ako:

- radni proces nije prilagođen njegovim fizičkim i psihičkim mogućnostima;
- ne koristi sredstva i opremu lične zaštite na radu;
- nije osposobljen za bezbjedan rad.

2. Opterećenje zaposlenog u odnosu na starost i pol

Starost zaposlenog	Najveća dozvoljena masa tereta [kg]	
	muškarci	žene
15 do 19 godina	20	10
19 do 45 godina	25	15
više od 45 godina	20	10

3. Opterećenje zaposlenog u odnosu na kumulativnu masu ručnog tereta

-kumulativna masa tereta je proizvod mase tereta i učestalosti nošenja u jedinici vremena

Dužina nošenja [m]	Učestalost nošenja [min ⁻¹]	Kumulativna masa		
		[kg/min]	[kg/h]	[kg/8h]
≤ 1	8	120	7.200	10.000
> 1 ≤ 2	5	75	4.500	10.000
> 2 ≤ 4	4	60	3.000	10.000
> 4 ≤ 10	2	30	1.500	10.000
> 10 ≤ 20	1	15	750	6.000